

En nu is dit het merkwaardige, dat Paulus niet is opgekomen uit de *Hebreeuwisch-Joodsche* lijn, maar uit de *Grieksch-Joodsche* lijn. Niet Petrus en Jacobus, die voorgangers waren van de Joodsch-gezinde kerk in Jeruzalem, zijn zijn geestelijke vaders geweest, — integendeel Paulus heeft Petrus tot juister inzicht moeten brengen, — maar Stephanus. Paulus heeft zijn aanstelling niet van de twaalven gekregen, maar van Christus Zelf.

Stephanus en Paulus waren beide uitlandsche en dus Grieksche Joden, en begrepen dus veel gemakkelijker dat voorbijzijn van de Joodsche vormen, dan Petrus en Johannes en Jacobus, die toentertijd nog te veel Joodsch waren in denk- en levenswijze.

In Stephanus' optreden, in de beschuldiging, die de Joden tegen hem uitspreken, in het karakter zijner magistrale rede voor het Sanhedrin, hooren wij het voorspel van het groote levenswerk van Paulus.

Een voorspel is kort. We kennen Stephanus van één dag en één rede, als groot redenaar en als voorbeeldig martelaar.

Stephanus' rede is dáárom zoo merkwaardig, omdat Stephanus voor 't eerst de geestelijke beduidenis van het Oude Testament bewijst, en met het dūgeziene Oude Testament zijn Joodsche rechters aanvalt. 't Is of hij zeggen wil: „Gij beschuldigt mij, dat ik het Oude Testament heb aangevallen, en dat het Oude Testament mij dus veroordeelt. En het Oude Testament, zooals *gij* het verstaat, veroordeelt mij ook en spreekt u vrij. Maar het Oude Testament, zooals *ik* het heb leeren verstaan door het geloof in Jezus Christus, veroordeelt niet *mij*, maar *u*. Gij valt *mij* aan in naam van dat Oude Testament. Maar met datzelfde Testament in de hand val ik *u* aan. Het Oude Testament beschouwt *u*, en niet mij, als vijanden van God en van Zijn volk. Het toornt tegen *uw* zonde, tegen *uw* hardnekkigheid, tegen *uw* verstoktheid, tegen *uw* verblindheid.”

Zóó had nog nooit iemand tegen dat trotsche, eigengerechte Joodsche Sanhedrin gesproken! Buiten zichzelf van woede sleurden zij den onbeschaamden lasteraar buiten de stad, en steenigden hem met hun eigen handen.

Saulus was daarbij tegenwoordig. Hij bewaarde de kleederen der getuigen en had een welbehagen aan Stephanus' marteldood.

Laat u dit „welbehagen” niet verwonderen. Tot in 't diepst van zijn vurige ziel was Saulus geërgerd geweest door het optreden van Stephanus, door zijn invloed, door zijn macht over het volk, door de bekeerlingen, die hij maakte, — in Saulus' oogen afvalligen, ellendige verraders van de zaak, die hem heilig was.

Hij, zelf een Farizeër in merg en nieren, hoe begreep, hoe billijkte hij de uitbarsting van woede, waarmede de leden van het beleedigde Sanhedrin tegen dien vuigen lasteraar hun tanden hadden geknarst en dien brutalen verleider met steenen hadden gesmeten, tot hij dood was!

Wat had Stephanus nu al zijn welsprekendheid en kunde en invloed gebaat?

Het Sanhedrin had de macht. Triumfantelijk schreden de trotsche leden huiswaarts, — en die vervloekte Nazaréner lag als een verminkt en bloedend lijk onder de steenen.

We vroegen ons af, of die aangrijpende rede van Stephanus, zijn bezielde geloof, zijn triomfeerend sterven geen indruk op Saulus gemaakt hadden. Als wij zien, hoe dikwijls Paulus later dezelfde methode als Stephanus — n.l. om *door middel* van het Oude Testament het Jodendom te bestrijden — in zijn eigen redevoeringen en brieven gebruikt, behoeven wij die vraag niet meer te stellen. Maar in het opgewonden stadium, waarin Saulus nu verkeerde, zal iedere herinnering aan het bovenmenschenlijke in Stephanus' gelaat en stem en houding, als een prikkel te meer hebben gewerkt op zijn haat en hartstocht. Zoo zijn geweten ook maar eenigermate veront-rust was, zocht hij te meer afleiding in een geweldige actie. Daarbij komt, dat Saulus met zijn buitengewone bekwaamheden, met zijn sterk en diep karakter, met zijn ontzaglijke geestkracht, zonder twijfel in zich gevoeld heeft de mogelijkheid, om een grootsche levenstaak te volbrengen. Welke grootsche levenstaak Saulus zich voorstelde, hierover een volgend maal.

H. S. S. K.

NIEUWJAAR.

Op de kommandobrug van een stoomer, midden op den oceaan, glijdt de tijd al even onmerkbaar „van 't oude in 't nieuwe” als in de stille kamer, waar men de twaalv slagen wacht van de gezellige huisklok.

Zou je meenen, dat *het* moment na den laatsten slag daar op die boot de aandacht ontglipt?

Maar dan zoudt ge u toch vergissen. De storm moge door het want gieren, de sneeuw suizen in dichte vlokken; de boot bewege zich hoog en laag; kapitein en stuurman hebben de klokken gelijk en als het daar ginds in de kamers der landhuizen slaat een — twee — drie — — negen — tien — elf — twaalv, weten zij 't ook.

En — veel heil en zegen — hooren ze van mekaar.

Wat deert ze zoo'n sneeuwstormpje! Denk je, dat *dat* ze verhindert, „oud en nieuw” te vieren!

Bij 't bootlicht kijken ze mekaar in de zeemansoogen en gul komen de wenschen.

Het matroosje brengt wat warmes, dat ze op mekaars gezondheid drinken. En het — veel heil en zegen — beteekent hier: een goede thuiskomst, succes met de vaart, nog vele reizen, en, hopen we, *ook* nog wat meer.

Zeker wat meer, als zij, die elkander in de kou vanden winternacht zoo warm de hand drukken, behooren tot hen, die de zee bevend, op de golven aanschouwen Gods wijsheid, gunst en macht, als zij de daden des Heeren klaar bemerken en Zijn groote wonderwerken zien.

't Lijkt wel, of het leven op den Oudejaarsdag zich wat trager wil bewegen en of het zelfs op den Oudejaarsavond even wil stilstaan, of er een korte rustperiode aanbrak, waarin ieder mag overdenken het verloop van het straks verdwijnend jaar. Maar dit is alles schijn. Het leven snelt in December met dezelfde vaart voort als in Januari; op zee is het evenals op het land een rook en damp, die ras verdwijnt.

Op den laatsten dag denken de menschen bij voorkeur aan het einde des levens; een sombere trek teekent het gelaat dan; waarom is die met Nieuwjaarsmorgen verdwenen? Het leven gaat in hetzelfde tempo voort en Nieuwjaar is weer een dag dicht bij het einde dan 31 December.

Leer ons onze dagen tellen — is ook een bede voor den Nieuwjaarsdag. En zoo die bede leeft in het hart, uite men blijmoedig zijn heilwenschen op den nieuwen morgen. „Oud en nieuw” op zee.

We kennen allen de zee als beeld van het leven.

En in onzen tijd, bij de scheiding van ons Oude jaar, bij de komst van het Nieuwe, dat wij beleven, heeft die vergelijking meer dan gewonen zin.

We vieren de wisseling des jaars niet bij helderen hemel. Nog stormt het. Het vaartuig beweegt zich onrustig op de baren.

We ontmoeten elkander ook thans nog als kinderen van een onrustigen tijd, en wie zich verheugt omdat hij op betere dagen hoopt, verheugt zich toch met beving.

Maar ook bij een nieuw jaar in de onrust-periode onzer eeuw ontmoeten we elkander met het aloude heil en zegen.

De wensch is een bede.

Voor al de onzen.

Voor allen levenskring.

Voor Vorstin en Vaderland.

Voor de volken om ons.

Voor de menschheid. —

Van den Onveranderlijke, den Vader der lichten, smeeken we dat heil, dien zegen af. En allereerst den zegen, dat onze arme wereld Hem leere kennen, als den Gever van alle goede gaven en volmaakte giften. En allermeeft van de Gave, die Hij ons schonk in Bethlehems kribbe.

A. L. V. H.

1888

